

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Fakulta veřejných politik v Opavě
Ústav pedagogických a psychologických věd

ODBORNÁ PRAXE II
Edukační péče o seniory

- Garant** PhDr. Vladimíra Kocourková, Ph.D.; vladimira.kocourkova@fvp.slu.cz
- Rozsah** **96 hod./semestr**
- Termín** Praxe je realizována pouze v průběhu zimního semestru akademického roku 2019/2020, tj. od 23. 9. 2019 - 22.12.2019
- Rozpis praxe** Před nástupem na praxi, nejpozději však 27. 9. 2019 je nutno garantovi praxe zaslat přesný rozpis praxe (viz formulář rozpis praxe).

Základním předpokladem pro výkon Odborné praxe I je dodržování základních etických norem a pravidel, především mlčenlivost, která vychází ze zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Dále také zásad BOZP.

Student dodržuje také aktuální legislativu a vnitřní řád organizace.

Zaměření

Odborná praxe je významnou nedílnou součástí studia oboru Edukační péče o seniory. Slouží jednak k seznámení s činností profese možného budoucího působení, jednak k posílení a rozvoji kompetencí získaných v rámci studia. V rámci praxe student realizuje edukační činnosti s danou cílovou skupinou seniorů (individuální i skupinové aktivity).

Zařízení, kde může být Odborná praxe II vykonávána jsou především:

Odborná praxe II je realizována ve vybraném zařízení pracujícím se seniory, především:

- domov pro seniory,
- pečovatelská služba,
- centrum denních služeb,
- denní nebo týdenní stacionáře (pro seniory),
- Charita Opava (smluvně zajištěno)
- Centrum sociálních služeb Hrabyně (smluvně zajištěno)
- Slezská diakonie
- Organizace realizující např. Univerzity třetího věku

Praxe nesmí být realizována ve stejném typu zařízení jako v rámci Odborné praxe I.

Cíl

Cílem praxe je zejména:

- přispět k vytváření reálné představy o profesi, o fungování daného zařízení,
- rozvoj odborných znalostí a především jejich aplikace - rozvoj dovedností v práci s cílovou skupinou seniorů.

Díličí cíle:

- seznámení se s daným typem služby,
- seznámení se s hlavní činností zařízení (nabízené služby, aktivity pro seniory),
- seznámení se s organizací a chodem daného zařízení (také organizační a personální složení),
- seznámení se s organizačními postupy/procesy zařízení (příjem žádostí, evidence, dokumentace apod.)
- pochopení poslání, cílů, zásad a používaných metod ve vztahu k cílové skupině (také individuální plánování, naplňování standardů kvality)
- seznámení se s legislativními a dalšími dokumenty významnými pro činnost zařízení,
- monitoring (edukační) péče o seniory v daném zařízení a následná vlastní realizace edukačních (aktivizačních, zájmových, vzdělávacích) činností (5x individuální, 3x skupinové);
- seznámení se a poznání/vnímání všech dimenzí prostředí v němž se realizuje edukační péče (činnost) se seniory v zařízení,
- přímý kontakt s cílovou skupinou uživatelů (seniorů),
- vnímání potřeb cílové skupiny (základní, specifické), možností a způsobů jejich respektování a saturace.

Cílem je přispět k rozvoji kompetencí studenta získaných v rámci studia. Student by měl být schopen aplikovat teoretické poznatky do praxe - plánovat, realizovat a vyhodnocovat aktivity v rámci péče o seniory v zařízení. V rámci Odborné praxe II se jedná o **aktivity edukačního charakteru** (aktivizační, zájmové, vzdělávací).

Průběh praxe

Nejpozději při nástupu na praxi (první den praxe) jsou studenti povinni představit se vedení příslušné organizace a ve spolupráci pracovníkem zařízení (mentorem), který je praxí v zařízení provází, **zpracují základní plán činnosti** v souladu s požadavky na Odbornou praxi II v rámci svého studia. Tak, aby obě strany věděly, co od sebe mohou vzájemně očekávat.

Nejpozději v prvním týdnu praxe studenti prostudují legislativní a další dokumenty, které se pojí s činností daného zařízení.

Na počátku praxe studenti absolvují 2 monitorovací pozorování svého mentora (pracovníka, který je má v zařízení na starosti) při edukační činnosti a písemně je zpracují (viz Formulář pro monitorovací pozorování).

V rámci monitorovací činnosti se studenti zaměří na pozorování těchto jevů:

- komunikativní dovednosti pedagoga (verbální i neverbální),
- časové a obsahové rozvržení edukační činnosti,

- charakteristiku používaných forem a metod práce,
- řešení konfliktů nebo nestandardních situací,
- atmosféru při pozorované edukační činnosti,
- využití případných pomůcek,
- průběh edukační činnosti (úvod, motivace, ukončení)
- respektování základních a specifických potřeb dané cílové skupiny,

V rámci praxe se studenti aktivně zapojují do reálného života instituce formou spolupráce s mentorem, pomocí a plněním potřebných úkolů, účastí na veškerých aktivitách zařízení probíhajících v období praxe. Zapojení probíhá především na základě vlastní aktivity ze strany studentů. Studenti tedy nečekají na vyzvání a pokyny pracovníka zařízení - mentora!!! Studenti jsou povinni svou činnost plánovat a připravovat. Vždy se s pracovníkem dohodnou předchozí den praxe na aktivitách, které by rádi realizovali následující den praxe!!!

Při zapojení studenta/studentky do běžného chodu dané instituce jde zejména o:

- přípravu prostor (prostorové uspořádání, příprava pomůcek, techniky),
- vyhledávání a studium knižních publikací, časopisů, internetových zdrojů atd. pro přípravu edukační činnosti,
- aktivní účast na administrativní práci zařízení (ve vztahu k zaměření praxe),
- reflektování a saturování potřeb cílové skupiny,
- účast na akcích pořádaných institucí v době konání praxe (pokud jsou v souladu s cíli Odborné praxe II)
- **2 monitorovací pozorování (hospitace na edukačních činnostech v zařízení) s následným rozborem s mentorem (viz formulář pro monitorovací pozorování), (nutno písemně zpracovat - součást deníku praxe)**
- **realizace samostatných edukačních výstupů (aktivit s cílovou skupinou) vždy po dohodě s mentorem; 5 aktivit práce s jednotlivcem, 3 aktivity práce se skupinou – (rozsah výstupu cca 45 min., dle podmínek), nutno mít písemně zpracovanou přípravu - součást deníku praxe (Příprava obsahuje zejména: popis aktivity/téma, cíl/cíle, časovou představu, pomůcky, použitou metodu a organizační formu.) Po realizaci aktivity bude k přípravě v deníku doplněn také průběh a reflexe aktivity - zda proběhla v souladu s plánem, nebo musela být upravena a proč; zda studenta něco překvapilo, vyskytl se nějaký problém apod.; jak se vyřešilo atp.**
- realizace slovních rozborů vlastní edukační činnosti s mentorem;

- **zpracování 3 kazuistik** uživatelů dané služby ve vztahu k edukační péči (zejména: anamnéza, potřeby, cíle, návrh možných edukačních aktivit)

Výstup

Výstupem praxe je především:

- Potvrzení o praxi (Mentor - pracovník v zařízení, který má studenta na starosti) potvrdí studentovi absolvování praxe dle příslušných pokynů a stvrdí svým podpisem pravdivost obsahu pedagogického deníku.
- Mentor dále zpracuje stručné hodnocení studenta na příslušném formuláři a doporučí nebo nedoporučí udělení zápočtu. Hodnocení studenta zasílá mentor garantovi elektronicky, nepředává tedy studentovi přímo do ruky!
- Pedagogický deník praxe (struktura viz níže).

Hodnocení praxe

V rámci udělování zápočtu bude zohledněno:

- **hodnocení studenta příslušným garantem praxe,**
- **kvalita zpracování konkrétních úkolů v deníku praxe,**
- **aktivní účast na Semináři k odborné praxi II,**
- **nebude-li některý z uvedených požadavků řádně splněn, nebude zápočet udělen.**

Struktura deníku praxe - nutno dodržet

1. POPIS ZAŘÍZENÍ - charakteristika cílů a smyslu existence s ohledem na zákony, vyhlášky, metodické pokyny, kterými se řídí, financování apod. (minimálně 30 řádků). Student uvede zejména:

- název a identifikační údaje zařízení,
- zařazení do resortu (MŠMT, MZ, MPSV aj.)
- zřizovatele,
- poslání a cíle zařízení,
- charakteristika typu nabízené služby (také ukotvení v legislativě),
- cílovou skupinu, příp. typologie problémů klientů daného zařízení.
- personální zabezpečení (organizační struktura)
- charakteristika edukační péče realizované v daném zařízení

Dále se může jednat např. o tyto informace (pokud jsou veřejně dostupné): podmínky provozu instituce (provozní doba, podmínky docházky, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví,

podmínky užívání prostor zařízení atd.), vazba na jiná zařízení, zapojení do komunitního plánování, spolupráce s externími odborníky, interní předpisy ve vztahu k práci s klientem, spolupráce pracovníků a rodin klientů, metody edukace seniorů, informační a odborné zabezpečení (knihovna,...), způsoby prezentace organizace (webové stránky – popis obsahu, způsob propagace), další dle možností a charakteru zařízení.

2. Základní dokumenty a dokumentace zařízení.

3. Subjektivní vnímání daného zařízení – prostředí (materiální i sociální), vybavení, subjektivní dojem, jak na vás zařízení působí (minimálně 30 řádků).

- Analýza daného prostředí a zamyšlení se nad jeho významem a vlivem na uživatele dané služby.

4. Popis cílové skupiny/skupin v zařízení - podrobně. Specifika cílové skupiny ve vztahu k realizované činnosti. Vlastní předchozí zkušenost s cílovou skupinou. Potřeby cílové skupiny (základní a specifické) - jejich respektování a saturace (podrobný rozbor).

5. Popis silných a slabých stránek ve vztahu k cílové skupině.

- Co si myslíte, že je vaší silnou stránkou při práci se seniory a naopak?
- Kde cítíte své limity, kam byste se rádi posunuli? (Nesmí být jen výpis vlastností. Spíše zamyšlení. Být konkrétní.)
- Plus - zhodnocení svých momentálních kompetencí pro práci s touto cílovou skupinou na škále od 0 - 10, kdy 0 je žádné kompetence, 10 maximální kompetence. A také jak bude stav podle vás vypadat úspěšném absolvování studia (vaše představa).

6. Obsahová náplň jednotlivých dnů tak, aby bylo zcela zřejmé, co jste v jednotlivé dny dělali (max. 3 dny na jednu stranu).

7. Formuláře monitorovacího pozorování (hospitace) (2x).

8. Plán edukační činnosti individuální + následný popis reálného průběhu a rozbor (5x).

9. Plán edukační činnosti skupinové + následný popis reálného průběhu a rozbor (3x).

10. Kazuistiky (3x)

11. Docházka.

12. Hodnocení praxe.

13. Autoevaluace (vlastní zhodnocení praxe).

- Co vás na praxi zaujalo, co se vám líbilo, co vás obohatilo, zvýšilo vaše kompetence?
- Co vás na praxi překvapilo, s čím jste měli problém, co se vám nelíbilo.
- Celkové zhodnocení praxe, přínosu atp.